

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 33/2006 vp

Hallituksen esitys tilintarkastuslaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä lokakuuta 2006 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen tilintarkastuslaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 194/2006 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen
- hallitusneuvos Marja-Leena Rinkineva ja hallitussihteeri Sanna Alakare, kauppa- ja teollisuusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Terhi Järvikare ja neuvotteleva virkamies Petri Syrjänen, valtiovarainministeriö
- lakimies Varpu Norilo ja jaostopäällikkö Jouko Koitto, Patentti- ja rekisterihallitus
- apulaisjohtaja Anneli Kukkonen ja projekti-päällikkö Markku Hirvonen, Verohallitus
- tarkastusjohtaja Pirjo Hakanpää, JHTT-lautakunta
- puheenjohtaja Marjo Niska-aro, Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajat ry
- puheenjohtaja, JHTT, CFE Klaus Krokfors, Valtionhallinnon tarkastajat ry
- toimitusjohtaja Pentti Hakulinen, Auditor Oy
- johtaja Martti Kallio, Suomen Kuntaliitto

- apulaisjohtaja Pasi Horsmanheimo, Keskuskauppakamari
- puheenjohtaja, KHT Hannu T. Koskinen ja KHT Nils Blummé, KHT-yhdistys ry
- toiminnanjohtaja Leena Aejmelaeus ja puheenjohtaja Ossi A. Saarinen, HTM-tilintarkastajat ry
- tutkimusjohtaja Mauri Marttila, Suomen Kiinteistöliitto ry
- toimitusjohtaja Juha Ahvenniemi, Suomen Taloushallintoliitto ry
- johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry
- toiminnanjohtaja Folke Bergström, Eläkesäätiöyhdistys - ESY
- pääsihteeri Jouko Vasama, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry
- yhteysjohtaja Kerstin Ekman, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry
- pääsihteeri Esko Ranto, Työväen Urheiluliitto ry
- toiminnanjohtaja Juhani Nenonen, Suomen Omakotiliitto ry
- lakiasiaintoiminnanjohtaja Kari Lehto, Pellervo-Seura
- professori Heikki Halila
- hallintoneuvos Lauri Tarasti.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet:

- professori Jarmo Leppiniemi, Helsingin kauppakorkeakoulu
- Ahvenanmaan kauppakamari
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Kalatalouden keskusliitto ry
- Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry

- KHT Yrjö Tuokko, Tuokko Tilintarkastus Oy
- Tilintarkastustoimisto Clavis
- Valtiokonttori

- revisioneuvos, JHTT, HTM Erkki Eskola
- Invalidiliitto ry
- Naisjärjestöjen Keskusliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi tilintarkastuslaki, jonka tavoitteena on parantaa tilinpäätösten ja tilintarkastuksen uskottavuutta ja luotettavuutta sekä taata tilintarkastuksen korkea laatu.

Esityksellä saatetaan voimaan tilintarkastusdirektiivi, jolla pyritään parantamaan eri jäsenvaltioissa laadittujen ja tilintarkastettujen tilinpäätösten luotettavuutta ja vertailtavuutta.

Ehdotuksen mukaan tilintarkastajaksi voidaan vastaisuudessa valita vain laissa tarkoitettulla tavalla hyväksytyt tilintarkastajat. Yhteisön tilintarkastajaksi ei enää voitaisi valita ns. maallikotilintarkastajaa, mutta yhteisö voisi käyttää vastaisuudessakin tällaisia tarkastajia hyväksytyjen tilintarkastajien lisäksi osoittamissaan tehtävissä.

Lakisääteisestä tilintarkastusvelvollisuudesta ehdotetaan vapautettavaksi osakeyhtiöt, osuuskunnat, henkilöyhtiöt, asunto-osakeyhtiöt ja yhdistykset, joissa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täyttynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:

1. taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa,
2. liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa tai
3. palveluksessa on keskimäärin yli 3 henkilöä.

Asunto-osakeyhtiössä on valittava tilintarkastaja, jos yhtiössä on vähintään 30 huoneistoa.

Edellä mainitusta riippumatta yhteisöissä omistajilla tai jäsenillä olisi aina mahdollisuus valita tilintarkastaja niin halutessaan. Tilintarkastajan valinnasta voitaisiin määrätä yhtiöjärjestyksessä, yhtiösopimuksessa tai säännöissä. Lisäksi rajat alittavissa yhteisöissä vähemmistöllä olisi oikeus vaatia tilintarkastajan valitsemista.

Yhteisön yhtiöjärjestyksessä, yhtiösopimuksessa tai säännöissä taikka yhteisön kokouksen päätöksellä voitaisiin lisäksi edellyttää muunlaisen tarkastajan kuin tilintarkastajan valitsemista tarkastamaan yhteisön hallintoa.

Tilintarkastuslakiehdotuksen mukaan tilintarkastajalla tarkoitetaan lain mukaisesti hyväksytyä KHT- tai HTM-tilintarkastajaa. Tilintarkastuslain säännöksiä hyväksymisestä ja rekisteröinnistä ei sovelleta JHTT-tilintarkastajiin, koska nämä on hyväksytty ja rekisteröity niitä koskevan oman lain mukaisesti.

Tilintarkastuslakiehdotuksen mukaan sellaisessa yhteisössä ja säätiössä, jossa kunnalla tai kuntayhtymällä on määräämisvaltaa, tilintarkastajaksi voitaisiin valita KHT- tai HTM-tilintarkastajan lisäksi JHTT-tilintarkastaja.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi muun muassa tilintarkastuskertomuksen sisällöstä. Kertomuksessa on oltava lausunto siitä, antavatko tilinpäätös ja toimintakertomus oikeat ja riittävät tiedot yhteisön tai säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä ovatko tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ristiriidattomia. Tilintarkastajan on kertomuksessaan huomautettava, jos yhteisön tai säätiön toimielin, toimitusjohtaja tai muu vastuuvollinen on syyllistynyt laissa säädettyyn tekkoon tai laiminlyöntiin.

Tilintarkastajan riippumattomuutta ja esteellisyyttä koskevia säännöksiä ehdotetaan uudistettavaksi vastaamaan tilintarkastusdirektiiviä ja tilintarkastajan riippumattomuutta koskevaa Euroopan komission suositusta.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi direktiiviin ja suositukseen perustuva uusi säännös tilintarkastajan velvollisuudesta huolehtia tilintarkastustyönsä laadusta ja osallistua laaduntarkastukseen. Tilintarkastajan tulisi osallistua laaduntar-

kastukseen kuuden vuoden välein. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön tilintarkastajan tulisi kuitenkin osallistua laaduntarkastukseen kolmen vuoden välein.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös tilintarkastajan riippumattomuudesta, esteellisyydestä ja salassapitovelvollisuudesta. Lakiin ehdotetaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön tilintarkastajaa koskevia erityissäännöksiä. Ne koskisivat tilintarkastajan toimikausien enimmäisaikaa, yhteisön hallitukselle annettavia tietoja sekä hallintoa ja toimintaa koskevien tietojen julkistamista.

Tilintarkastuksen yleisestä ohjauksesta, kehittämisestä ja valvonnasta vastaisi valtion tilintarkastuslautakunta. Tilintarkastajien ammattitaidon säilymistä ja muuta toimintaa valvoo Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta. Laissa ehdotetaan säädettäväksi kansainvälisestä valvontayhteistyöstä.

Lakiehdotuksessa on säännökset myös tilintarkastajalle annettavasta varoituksesta ja huomautuksesta, hyväksymisen peruuttamisesta ja vahingonkorvausvelvollisuudesta sekä rikkomusten varalta rangaistussäännökset.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Tilintarkastuslaki on laadittu kokonaan uudelleen. Lain tavoitteena on parantaa tilinpäätösten ja tilintarkastusten uskottavuutta ja luotettavuutta aiheuttamatta yhteisöille kuitenkaan tarpeettomia rasitteita. Laissa on otettu huomioon 29.6.2008 voimaantulevan uuden tilintarkastusdirektiivin vaatimukset sekä EU:n komission suositukset tilintarkastuksen laadunvarmistuksen vähimmäisvaatimuksista ja tilintarkastajan riippumattomuuden peruseräilyistä. Direktiivin säännösten kansallisella voimalla saattamisella parannetaan eri jäsenvaltioissa laadittujen ja tilintarkastettujen tilinpäätösten luotettavuutta ja vertailtavuutta. Lain rakenne on ryhmitelty niin, että laki olisi helposti luettava, selkeä ja johdonmukainen

Pienten yhteisöjen tilintarkastuksesta

Tilintarkastuslain 4 §:n mukaan osakeyhtiöt, osuuskunnat, henkilöyhtiöt ja asunto-osakeyhtiöt, joissa sekä päätyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista kolmesta ehdosta: 1) taseen lopsumma yli 100 000 euroa, 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto yli 200 000 euroa ja 3) palveluksessa keskimäärin yli 3 henkilöä, tilintar-

kastaja voidaan jättää valitsematta. Tilintarkastaja on valittava asunto-osakeyhtiöissä, joissa on vähintään 30 huoneistoa. Säätiölain mukaan säätiössä on aina oltava vähintään yksi tilintarkastuslain mukainen tilintarkastaja. Talousvaliokunta ehdottaa, että yhdistyslain muutosehdotus hylätään. Siitä seuraa, että yhdistysten tilintarkastus säilyy nykyisellään.

Talousvaliokunta korostaa, että vaikka tilintarkastajaa ei lain mukaan ole pakko valita, yhteisön omistajilla tai jäsenillä on aina mahdollisuus valita tilintarkastaja niin halutessaan. Jos tilintarkastaja valitaan, tilintarkastajan on oltava tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytty tilintarkastaja.

Talousvaliokunnalle on lausuttu, että viimeisimpien verotustietojen mukaan laissa säädettävillä raja-arvoilla pakollisen tilintarkastuksen ulkopuolelle jäisi yli 67 000 toimivaa osakeyhtiötä, joista 10 000 on verovelkaisia. Näiden verovelkojen yhteismäärä on 348 miljoonaa euroa.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä seurata ja tarpeen vaatiessa selvittää, millaisia yritys- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia pakollisesta tilintarkastuksesta vapauttamisella on. Silmällä on pidettävä muun muassa, onko uudella sääntelyllä vaikutusta harmaaseen talouteen ja talousrikollisuuteen. Hallituksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jos hyväksyttävän lainsäädännön johdosta ilmenee epäkohtia. Laeilla ei

muuteta niitä säännöksiä, joissa yhteisöjä velvoitetaan toimittamaan tietojaan eri viranomaisille. Näin ollen viranomaisilla on mahdollisuus saada edelleen rekistereistä vastaavat tiedot kuin nykyisinkin. Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy lausuman tilintarkastuslainsäädännön vaikutusten seurannasta (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*).

Yhdistysten tilintarkastuksesta

Talousvaliokunta ehdottaa, että yhdistyslain muutosehdotus hylätään ja että tilintarkastuslain 57 §:n 3 momentin siirtymäsäännöksen mukaan yhdistyksissä sovelletaan vanhaa tilintarkastuslakia. Muutoksesta seuraa, että tilintarkastusvelvollisuus säilyy kaikissa yhdistyksissä. Ns. maallikkotilintarkastus voisi jatkua nykyiseen tapaan, ja maallikkotilintarkastajat suorittavat tilintarkastuksen vanhan tilintarkastuslain mukaisesti. KHT- tai HTM-tilintarkastajan suorittamaan tilintarkastukseen sovelletaan uutta tilintarkastuslakia. Valiokunta pitää yhdistysten maallikkotilintarkastuksen jatkumista nykyisellään parempana vaihtoehtona kuin tilintarkastusvelvollisuuden poistamista kokonaisuudessaan ja vähemmistön oikeutta vaatia tilintarkastusta hallituksen esityksen mukaisesti.

Tarkoituksena on, että säännökset yhdistysten talouden ja hallinnon tarkastuksesta valmistellaan erikseen. Yhdistysten tarkastusta koskevien säännösten valmistelu tulee aloittaa välittömästi, jotta tarkastus kussakin yhdistyksessä voidaan järjestää tarkoituksenmukaisimmalla tavalla yhdistyksen koko, tarkoitus sekä yhdistyksen sisäiset ja ulkoiset tarpeet huomioon ottaen. Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy tästä lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*).

Muiden yhteisöjen tilintarkastuksesta

Tilintarkastuslain 57 §:n 3 momentin mukaan ennen uuden tilintarkastuslain voimaantuloa perustetuissa muissa yhteisöissä kuin yhdistyksissä ja säätiöissä sovelletaan vanhan tilintarkastuslain säännöksiä tilintarkastajan valintaan ja tilintarkastukseen niinä tilikausina, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011. KHT- tai HTM-ti-

lintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja näiden suorittamaan tilintarkastukseen sovelletaan uutta lakia.

Siirtymäkautta on jatkettu hallituksen esityksessä ehdotetusta vuodesta 2009 vuoden 2011 loppuun ja siirtymäkausi on kytketty yhdenmukaisesti muiden siirtymäaikojen kanssa tilikauteen. Siirtymäaika merkitsee sitä, että vanhassa tilintarkastuslaissa tarkoitettu muu kuin hyväksytty tilintarkastaja voi toimia tilintarkastustehävässä mainittuna aikana.

Hyväksytyistä tilintarkastajista ja tilintarkastajien valvonnasta

Voimassa olevan tilintarkastuslain 14 §:n mukaan voidaan sellaisessa yhteisössä tai säätiössä, jossa kunnalla tai kuntayhtymällä on määräämisvalta, tilintarkastajaksi valita HTM-tilintarkastajan sijasta julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja (JHTT-tilintarkastaja).

Uuden tilintarkastuslain 7 §:n mukaan tällaisessa yhteisössä tai säätiössä tilintarkastajaksi voidaan valita KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön lisäksi JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö. Lain 57 §:n 4 momentin siirtymäsäännöksen mukaan nykyistä käytäntöä voidaan noudattaa siirtymäajan, enintään 31.12.2012 päättyväksi toimikaudeksi. Tänä aikana voidaan HTM-tilintarkastajan sijasta edelleen valita JHTT-tilintarkastaja.

Kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään, milloin kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräysvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa. Määräysvalta voi perustua ääniosuuteen kohdeyrityksessä tai kohdeyrityksen toimielimen jäsenen nimittämisen ja erottamisoikeuteen taikka muuhun tosiasialliseen määräysvalttaan. Kuntalain 68 §:n 4 momentissa viitataan kirjanpitolain määräysvaltasäännöksiin.

Talousvaliokunta toteaa, että kaikkiin kirjanpitovelvollisiin yhteisöihin on sovellettava samoja tilintarkastusta koskevia sääntöjä. Tilintarkastajan kelpoisuutta ja toimintaa on arvioitava samoin perustein yhteisön tai säätiön omistussuhteista riippumatta. Valiokunta pitää tärkeänä, että JHTT-tilintarkastajien asiantuntemusta

voidaan hyödyntää kunnan tai kuntayhtymän määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä muiden hyväksytyjen tilintarkastajien rinnalla. Siirtymäaikana JHTT-tilintarkastaja voidaan valita myös HTM-tilintarkastajan sijasta tilintarkastajaksi tällaisessa yhteisössä tai säätiössä.

JHTT-tilintarkastajien asiantuntemusta tulee voida käyttää hyväksi vastaisuudessaakin täysimääräisesti. Tämän vuoksi on viivyttämättä valmisteltava tarpeelliset säännökset ja määräykset, joiden perusteella JHTT-tilintarkastaja voidaan hyväksyä tilintarkastuslaissa tarkoitettuihin hyväksytyiksi tilintarkastajiksi. Määräyksissä tulee ottaa huomioon nykyinen JHTT-tutkinto ja JHTT-tilintarkastajan saama käytännön kokemus. Vastaavasti on valmisteltava määräykset KHT- ja HTM-tilintarkastajan hyväksymisestä JHTT-tilintarkastajaksi.

KHT- ja HTM-tutkintoihin vaadittavista opinnoista annetun kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksen 8 §:ssä säädetään opinnoista, jotka voidaan lukea hyväksi KHT- ja HTM-tutkintoon hyväksyttäessä.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että hallitus valmistelee tilintarkastajia koskevien tutkinto- ja pätevyysvaatimusten uudistuksen kokonaisuudessaan niin, että kaikille tilintarkastajiksi aikoville on yhteinen perustutkinto. Sen jälkeen olisi mahdollista erikoistua julkisen hallinnon ja yhteisöjen tarkastukseen suorittamalla niihin pätevöittävät tutkinnot.

Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy tilintarkastusjärjestelmän uudistamisesta lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus 3*).

Esteellisyydestä

Tilintarkastuslain 25 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan tilintarkastaja on esteellinen, jos tilintarkastajalla on välitön tai välillinen omistus- tai muu oikeus osakkeeseen tai osuuteen voittoa tavoittelevassa yhteisössä. Pykälän 4 momentin mukaan esteellisyyden muodostaa myös omistus- tai muu oikeus asiakasyrityksen tytäryhteisössä ja välittömässä emoyhteisössä.

Tilintarkastaja on 7 kohdan mukaan esteellinen myös, jos hänen puolisoillaan taikka häneen suoraan alenevassa sukulaisuussuhteessa oleval-

la henkilöllä on edellä tarkoitettu omistus- tai muu oikeus, eikä tämä oikeus ole merkityksellön. Omistuksen tulee olla siis merkityksellinen tilintarkastajan esteellisyyden kannalta arvioituna. Esimerkiksi se, että tilintarkastajan puoliso tai lapsi on jäsenenä tilintarkastajan asiakkaana olevassa osuuskunnassa, olisi tällainen merkityksellön oikeus, joka ei saisi aikaan tilintarkastajan esteellisyyttä.

Tilintarkastajan osalta kielto on ehdoton. Kielto on perusteltua selkeyden vuoksi ja sen vuoksi, että kaikkiin tilanteisiin soveltuvien rajojen määrittely on käytännössä mahdotonta.

Talousvaliokunta toteaa kuitenkin, että tilintarkastuslain 25 §:n 2 momentissa on 1 momentin 4 kohtaa koskeva poikkeussäännös. Se, mitä mainitussa 4 kohdassa säädetään, ei koske yhteisöä, jossa jäsenyys on edellytyksenä sen tarjoamien välttämättömyyspalveluiden käyttämiselle. Tilintarkastajalla saa olla tällaisessa yhteisössä vain sellainen osuus, joka oikeuttaa palveluiden käyttämiseen, ei kuitenkaan suurempaa kuin yksi sadasosa. Esimerkiksi osuuskunnan jäsen voi saada jäsenyyteensä perustuen asiakasetuja taikka käyttää osuuskunnan omistaman pankin palveluja.

Talousvaliokunta katsoo, että tilintarkastajaksi valittu osuuskunnan jäsen olisi esteellinen ainakin siinä tapauksessa, jos hän saisi tilintarkastaja-asemansa perusteella sellaisia erityisetuja, joita muut jäsenet eivät saa. Ovatko esimerkiksi osuuskunnan pankkipalvelut vain jäsenyyden perusteella saatavina sellaisia välttämättömyyspalveluja, että ne eivät tee tilintarkastajaa esteelliseksi, on tilintarkastajan harkittava tapauksittain. Tilintarkastajan tulee tiedostaa hänelle asetetut vaatimukset ja vastuut.

Asunto-osakeyhtiöiden tilintarkastuksesta

Talousvaliokunta on lisännyt asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta annettuun lakiin siirtämäsäännöksen, jonka mukaan vanhoihin asunto-osakeyhtiöihin sovelletaan nykyisin voimassa olevia asunto-osakeyhtiölain säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista ja vanhan tilintarkastuslain säännöksiä tilintarkastajan valinnasta ja tämän suorittamasta tilintarkastuk-

sesta vuoden 2011 loppuun. Hyväksytyjen tilintarkastajien valintaan sovelletaan uutta tilintarkastuslakia.

Oikeusministeriössä on vireillä asunto-osakeyhtiölain kokonaisuudistus. Tässä yhteydessä tulee valmistella tilintarkastajia, tilintarkastusta ja mahdollisesti muunlaisten tarkastajien valintaa koskevat säännökset erityisesti asunto-osakeyhtiöiden tarpeita ajatellen. Säännökset tulee valmistella niin, että ne voidaan käsitellä, hyväksyä ja saattaa voimaan viimeistään nyt hyväksyttävän siirtymäkauden jatkeeksi. Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy tästä lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus 4*).

Tilintarkastajien hyväksymisestä ja valvonnasta

Tilintarkastuslain mukaan Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta hyväksyy KHT-tilintarkastajia ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokunta HTM-tilintarkastajia. Tilintarkastuslaissa säädetään hyväksymisen edellytyksistä. Nämä toimitukset myös valvovat tilintarkastajien toimintaa ja ammattitaidon säilymistä. Päätöksenteko tilintarkastuslautakunnassa ja tilintarkastusvaliokunnassa on riippumatonta tilintarkastajista ja muista intressiryhmistä. Laissa säädetään toimielinten koostumuksesta. Tilintarkastuslain 44 §:n mukaan asioiden käsittelyyn Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnassa ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokunnassa sovelletaan hallintolain, kielilain ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksiä. Lautakunnan ja valiokunnan päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla valtion tilintarkastuslautakuntaan. Muutoksenhaun käsittelyyn valtion tilintarkastuslautakunnassa on sovellettava hallintolainkäyttölakia ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annettua lakia.

Kauppakamarilaissa säädetään tilintarkastuslaissa säädettyjen julkisten tehtävien antamisesta kauppakamarille ja Keskuskauppakamarille.

Tilintarkastuslain 55 §:ssä säädetään tilintarkastusmaksuista. Tilintarkastuslaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kustan-

nusten kattamiseksi Keskuskauppakamarilla ja kauppakamareilla on oikeus periä maksuja valtion maksuperustelakia noudattaen. Maksuista säädetään tarkemmin kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksella. Lähtökohtana on ollut, että maksuja peritään kustannusvastaavasti.

Tilintarkastuksen yleisestä ohjauksesta, kehittämisestä ja valvonnasta vastaa valtioneuvoston asettama kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimiva valtion tilintarkastuslautakunta, josta säädetään tilintarkastuslain 41 §:ssä. Julkishallinnon ja talouden tilintarkastajista säädetään omassa laissaan. Lakia sovelletaan JHTT-tilintarkastajien ja JHTT-yhteisöjen hyväksymiseen ja valvontaan. Valtiovarainministeriön yhteydessä on julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta, joka hyväksyy tilintarkastajan ja valvoo tilintarkastajan ammattitaidon säilymistä. Laissa säädetään JHTT-tilintarkastajaksi hyväksymisen vaatimuksista ja muista tällaisia tilintarkastajia koskevista seikoista.

Talousvaliokunnan saaman lausunnon mukaan useimmissa ETA-valtioissa tilintarkastajien hyväksymiseen ja valvontaan osallistuvat useat yksityiset ja julkiset toimijat. Järjestelmät vaihtelevat maittain. Lähes kaikissa maissa tilintarkastusalan ylin valvonta kuuluu valtion viranomaiselle tai muulle lain mukaan toimivalle julkisyhteisölle.

Talousvaliokunta pitää tarpeellisena selvittää, olisiko Suomessa tilintarkastajien hyväksymis- ja valvontamenettelyjä tarpeen selkeyttää ja yhdistää. Asiaa on pohdittava ainakin siinä yhteydessä, kun tilintarkastajien tutkinto-, hyväksymis- ja valvontasäännöksiä yhtenäistetään.

Talousvaliokunta toteaa, että Suomessa on 718 KHT-tilintarkastajaa, 774 HTM-tilintarkastajaa ja 222 JHTT-tilintarkastajaa. Tilintarkastajatutkintoja järjestetään kerran vuodessa. Valiokunta kiinnittää huomiota hyväksytyjen tilintarkastajaresurssien riittävyteen, kun tilintarkastuspalvelujen kysyntä kasvaa. Koulutusta ja tutkintoja on järjestettävä niin, että vaatimukset täyttäviä tilintarkastajia on saatavissa tarvetta vastaavasti koko maassa ja että itsenäisten tilin-

tarkastusyhteisöjen ja tilintarkastajien asemaa ja toimintaedellytyksiä varmistetaan.

Muutoksista rekistereihin

Sellaisten yhteisöjen, jotka käyttävät hyväkseen oikeutta olla valitsematta tilintarkastajaa, on muutettava yhtiöjärjestystä poistamalla tilintarkastajan valintaa koskeva määräys. Myös säätiön, jonka säännöissä on määräys kahden tilintarkastajan valitsemisesta ja joka jatkossa haluaa valita säätiölakiin tehdyn muutoksen mukaisesti vain yhden tilintarkastajan, on muutettava sääntöjään tältä osin. Näistä muutoksista aiheutuu yhteisöille nykyisten rekisterien hinnastojen mukaan kohtuuttoman suuria kustannuksia.

Talousvaliokunta edellyttää, että uudesta tilintarkastuslaista johtuvat yhtiöjärjestysten ja sääntöjen muutosten rekisteröinti Patentti- ja rekisterihallituksessa hoidetaan yksinkertaisesti ja joustavasti niin, että rekisterimuutokset hoituvat mahdollisimman pienin kustannuksin. Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy tästä lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus 5*).

Hyvän tilintarkastustavan ruotsinkielisistä ohjeista ja suosituksista

Tilintarkastuslain 22 §:n mukaan tilintarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa tilintarkastuslaissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan. Tilintarkastuslain 13 §:n mukaan kirjanpitovelvollisen yhteisön tai säätiön tilintarkastuksessa on noudatettava tilintarkastusdirektiivin 26 artiklassa tarkoitettuja kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja. Tilintarkastuslain 13 § on ennakkointia, koska standardien käsittely EU:ssa on vielä kesken.

Talousvaliokunnassa on kiinnitetty huomiota siihen, että hyvää tilintarkastustapaa koskevia suosituksia ei ole ollut saatavissa ruotsin kielellä. Tilanne on parantumassa standardien tultua EU:ssa hyväksytyiksi, jolloin ne julkaistaan myös ruotsin kielellä. Talousvaliokunta pitää tärkeänä Suomessa toimivien ruotsinkielisten tilintarkastajien oikeusturvan kannalta, että hyvää tilintarkastustapaa koskevat ohjeet ja suositukset ovat saatavissa molemmilla virallisilla

kielillä. Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy asiasta lausuman (*Valiokunnan lausumaehdotus 6*).

Talousvaliokunta toteaa, että Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa on vireillä kantelu Suomessa toimivia ruotsinkielisiä tilintarkastajia koskevista epäkohdista ja puutteista. Kanteleen käsittely on kesken.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Tilintarkastuslaki

7 §. JHHT-tilintarkastajan valitseminen. Pykälässä käytetty sana määräämisvalta on muutettu määräysvallaksi. Kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään, milloin kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa. Tosin kuntalain 68 §:n 4 momentissa, jossa viitataan kirjanpitolakiin, käytetään sanaa määräämisvalta.

25 §. Tilintarkastajan esteellisyys. Pykälässä säädetään tilanteista, joissa tilintarkastaja ei ainakaan ole riippumaton. Pykälän 1 momentin 6 kohdassa säädetään tilintarkastajan esteellisyydestä, kun hän on lähisukulainen laissa tarkoitettun henkilön kanssa. Säännöstä on tarkennettu ja rajattu niin, että tilintarkastaja on esteellinen, jos laissa tarkoitettu henkilö on tilintarkastajaan suoraan ylenevässä tai alenevässä sukulaisuussuhteessa.

Saman momentin 8 kohdassa säädetään tilintarkastajana olevan tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden vaarantumisesta, kun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön tilintarkastaja on ottanut vastaan laissa sanotun tehtävän. Säännöksen muotoilua on selvennetty niin, että riippumattomuus vaarantuu, jos sanotun tehtävän on ottanut vastaan yhteisön tilintarkastajaksi valittu luonnollinen henkilö tai tilintarkastajaksi valitun tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja.

33 §. KHT-yhteisö. Pykälässä säädetään KHT-yhteisöksi hyväksymisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa on täsmennetty niin,

että siinä asetettu vaatimus koskee selkeästi myös ETA-valtiossa hyväksytyjä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä.

34 §. HTM-yhteisö. Tässä pykälässä säädetään HTM-yhteisöksi hyväksymisen edellytyksistä. Myös tämän pykälän *1 momentin 2 kohtaa* on täsmennetty vastaavalla tavalla kuin 33 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

44 §. Asioiden käsittely valvontaelimissä. Pykälä säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain soveltamisesta. Eduskunta on hyväksynyt mainitun lain 23.1.2007. Laki on tulossa voimaan noin puolen vuoden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Tämän johdosta tilintarkastuslain 44 §:n 2 momentissa olevan puolittain avoimen säädöskokoelman vuosiluku on muutettu vuodesta 2006 vuodeksi 2007.

56 §. Voimaantulo. Voimaantulosäännöksen *2 momenttia* on täydennetty niin, että kumottavan tilintarkastuslain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyttyä tilintarkastajaa pidetään myös uuden tilintarkastuslain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuna tilintarkastajana.

Uuden tilintarkastusdirektiivin (2006/43/EY) 51 artiklan mukaan lakisääteisiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä, jotka jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet kumottavan direktiivin (84/253/EY) mukaisesti ennen uuden direktiivin voimaantulopäivää 29.6.2008, pidetään uuden direktiivin säännösten mukaisesti hyväksytyinä lakisääteisinä tilintarkastajina tai tilintarkastusyhteisöinä.

57 §. Siirtymäsäännökset. Pykälään on lisätty uusi *1 momentti*, jossa sanotaan, minkä tilikauden tilintarkastukseen uuden tilintarkastuslain säännöksiä sovelletaan.

Hallituksen esityksen 1 momentista, joka on siirtynyt *2 momentiksi*, on poistettu viittaus muualla laissa säädettävään tilintarkastajaan, koska maallikkotilintarkastus säilyy osittain edelleen muualla lainsäädännössä.

Hallituksen esityksen 2 momenttia, joka on siirtynyt *3 momentiksi*, on muutettu siten, että

yhdistykseen sovelletaan edelleen kumottavan tilintarkastuslain säännöksiä muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitettun hyväksytyn tilintarkastajan valintaan ja tällaisen tilintarkastajan suorittamaan tilintarkastukseen.

Vastaavasti muussa ennen uuden lain voimaantuloa perustetussa yhteisössä tai säätiössä sovelletaan kumottavan lain säännöksiä muun kuin hyväksytyn tilintarkastajan valintaan ja tällaisen tilintarkastajan suorittamaan tilintarkastajaan siirtymäaikana, jota pidennetään vuoden 2011 loppuun.

Hallituksen esityksen 3 momentissa, joka on siirtynyt *4 momentiksi*, määräämisvalta on muutettu määräysvallaksi yhdenmukaisesti samoin perustein kuin 7 §:ssä. Muutoin momentin säännös on tältä osin muutettu vastaamaan voimassa olevaa tilintarkastuslakia.

Hallituksen esityksen 5 momenttia, joka on siirtynyt *6 momentiksi*, on muutettu siten, että määrääjän kulumisen on kytketty tilikauteen kuten 1 ja 3 momenteissa.

Pykälän *7 momentissa*, hallituksen esityksen 6 momentissa, on korjattu kirjoitusvirhe.

Hallituksen esityksen 7 momentti on siirtynyt 8 momentiksi, ja sitä on muutettu lain voimaantuloajankohdan muuttumisen vuoksi.

5. Laki asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta

3 §. Osakeyhtiölain soveltaminen. Hallituksen esityksen mukaan asunto-osakeyhtiöön sovellettaisiin uuden osakeyhtiölain (624/2006) säännöksiä.

Osakeyhtiölain voimaanpanosta annetun lain (625/2006) 1 §:n 3 momentin mukaan sovelletaan vanhaa osakeyhtiölakia (734/78). Tämän johdosta 3 §:n 1 momentin johdantokappaleessa on osakeyhtiölain säädöskokoelman numero muutettu vanhan lain mukaiseksi.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöksen on lisätty siirtymäsäännös, jonka mukaan ennen asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta annetun lain voimaantuloa perustettuun asunto-osakeyhtiöön sovelletaan vanhan lain säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista sekä

kumottavan tilintarkastuslain säännöksiä tilintarkastajan valinnasta ja tämän suorittamasta tilintarkastuksesta niinä tilikausina, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011. KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja tämän suorittamaan tarkastukseen sovelletaan uutta tilintarkastuslakia.

7. Laki säätiölain 12 §:n muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Säätiölain 12 §:n 3 momentin mukaan vähintään yhden tilintarkastajan ja tämän varamiehen tulee olla hyväksytty tilintarkastaja, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö erityisestä syystä myönnä poikkeusta. Muiden pykälään tehtävien muutosten ohella momentti ehdotetaan kumottavaksi. Hallituksen esityksessä lain voimaantulosäännöksen mukaan myönnetty poikkeuslupa olisi voimassa poikkeusluvan voimassaoloajan, kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 2009.

Voimaantulosäännöksessä poikkeusluvan voimassaoloajan enimmäisaika on muutettu tilintarkastuslain 57 §:n 3 momentin mukaiseksi eli enintään 31 päivään joulukuuta 2011.

8. Laki yhdistyslain muuttamisesta

Laki yhdistyslain muuttamisesta ehdotetaan hylättäväksi. Tilintarkastuslain 57 §:n 3 momentin mukaan yhdistyksessä sovelletaan edelleen kumottavan tilintarkastuslain säännöksiä. Uutta tilintarkastuslakia sovelletaan KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja näiden suorittamaan lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tilintarkastukseen.

9. Laki asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännökseen on lisätty vastaavanlainen siirtymäsäännös asunto-osakeyhtiölain muutokseen. Ennen asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain muutoksen

voimaantuloa perustettuun asumisoikeusyhtykseen sovelletaan vanhan lain säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista sekä kumottavan tilintarkastuslain säännöksiä tilintarkastajan valinnasta ja tämän suorittamasta tilintarkastuksesta niinä tilikausina, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011. KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja tämän suorittamaan tarkastukseen sovelletaan uutta tilintarkastuslakia.

10. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

42 ja 43 §. Eduskunta on hyväksynyt uuden lain luottolaitostoiminnasta. Näiden pykälien numerot on muutettu uuden luottolaitoslain mukaisiksi 158 ja 159 §:ksi.

44 §. Tämän pykälän numero on muutettu vastaavasti 160 §:ksi. Samalla on korjattu pykälässä oleva viittaus ja lisätty säännösten johdonmukaisuutta noudattaen luottolaitoksen rinnalle omistusyhteisö.

14. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

66 §. Pykälässä on korjattu virheellinen viittaus.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 2.—4., 6., 11., 12., 13. ja 15.—27. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 8. lakiehdotus hylätään,

että 1., 5., 7., 9., 10. ja 14. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään kuusi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Tilintarkastuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku	3 luku
Yleiset säännökset	Tilintarkastuksen sisältö
1 ja 2 § (Kuten HE)	11—19 § (Kuten HE)
2 luku	4 luku
Velvollisuus toimituttaa tilintarkastus	Tilintarkastusta koskevat muut säännökset
3—6 § (Kuten HE)	20—24 § (Kuten HE)
7 §	25 §
<i>JHTT-tilintarkastajan valitseminen</i>	<i>Tilintarkastajan esteellisyys</i>
Sen estämättä, mitä 4—6 §:ssä säädetään, voidaan sellaisessa yhteisössä ja säätiössä, jossa kunnalla tai kuntayhtymällä on <i>määräysvalta</i> , tilintarkastajaksi valita KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön lisäksi julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö. Edellä tarkoitettussa tehtävässä toimivaan JHTT-tilintarkastajaan ja JHTT-yhteisöön sovelletaan tämän lain säännöksiä, lukuun ottamatta 30—38, 49 ja 50 §:n säännöksiä.	Tilintarkastaja ei ole 24 §:ssä tarkoitettulla tavalla riippumaton ainakaan jos: (1—5 kohta kuten HE) 6) (<i>poist.</i>) 1 tai 2 kohdassa <i>tarkoitettu henkilö on tilintarkastajan puoliso, veli, sisar taikka tilintarkastajaan suoraan ylenevässä tai alenevässä sukulaisuussuhteessa;</i> (7 kohta kuten HE) 8) julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön <i>tilintarkastajaksi valittu luonnollinen henkilö tai tilintarkastajaksi valitun tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja</i> on ottanut vastaan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun tehtävän kyseisessä yhteisössä ja tällaiseen tehtävään siirtymisestä on kulunut vähemmän kuin kaksi vuotta. (2—4 mom. kuten HE)
8—10 § (Kuten HE)	26 § (Kuten HE)

5 luku

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön tilintarkastajaa koskevat erityissäännökset

27—29 §
(Kuten HE)

6 luku

Tilintarkastajien hyväksyminen ja rekisteröinti

30—32 §
(Kuten HE)

33 §

KHT-yhteisö

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta hyväksyy hakemuksesta KHT-yhteisöksi tilintarkastustoimintaa harjoittavan osakeyhtiön, kommandiittiyhtiön tai avoimen yhtiön:

(1 kohta kuten HE)

2) jossa enemmistö avoimen yhtiön yhtiömiehistä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä on yhtiössä työskenteleviä KHT-tilintarkastajia, (*poist.*) KHT- tai HTM-yhteisöjä, (*poist.*) ETA-valtiossa hyväksytyjä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä *taikka* jossa enemmistö osakeyhtiön *osakkeiden* tuottamasta äänimäärästä on *edellä tarkoitetuilla* tilintarkastajilla tai tilintarkastusyhteisöillä; sekä

(3 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

34 §

HTM-yhteisö

Kauppakamarin tilintarkastusvaliokunta hyväksyy hakemuksesta HTM-yhteisöksi tilintarkastustoimintaa harjoittavan osakeyhtiön, kommandiittiyhtiön tai avoimen yhtiön:

(1 kohta kuten HE)

2) jossa enemmistö avoimen yhtiön yhtiömiehistä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä on yhtiössä työskenteleviä KHT- tai HTM-tilintarkastajia, (*poist.*) KHT- tai HTM-yhteisöjä, (*poist.*) ETA-valtiossa hyväksytyjä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä *taikka* jossa enemmistö osakeyhtiön *osakkeiden* tuottamasta äänimäärästä on *edellä tarkoitetuilla* tilintarkastajilla tai tilintarkastusyhteisöillä; sekä

(3 kohta kuten HE)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

35—38 §
(Kuten HE)

7 luku

Ohjaus, kehittäminen ja valvonta

39—43 §
(Kuten HE)

44 §

Asioiden käsittely valvontaelimissä

(1 mom. kuten HE)

Asioiden käsittelyyn Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnassa ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokunnassa sovelletaan hallintolain, kielilain ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksiä. Tämän lain 53 §:ssä tarkoitetun muutoksenhakuasian käsittelyyn valtion tilintarkastuslautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996) ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annettua lakia (/2007). Tarkempia säännöksiä valvontaelimissä muutoin noudatettavasta menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

45 ja 46 §
(Kuten HE)

8 luku

Kansainvälinen valvontayhteistyö

47 ja 48 §
(Kuten HE)

9 luku

Seuraamukset

49—52 §
(Kuten HE)

10 luku

Erinäiset säännökset

53—55 §
(Kuten HE)

11 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

56 §

Voimaantulo

(1 mom. kuten HE)

Tällä lailla kumotaan 28 päivänä lokakuuta 1994 annettu tilintarkastuslaki (936/1994) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. *Kumottavan lain 2 §:n 2 kohdassa mainittua hyväksytyä tilintarkastajaa pidetään tämän lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuna tilintarkastajana.*

(3 mom. kuten HE)

57 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain tilintarkastuksen sisältöä koskevia 3 luvun säännöksiä sovelletaan 1.7.2007 tai sen jälkeen alkavan tilikauden tilintarkastukseen. Siihen asti tilintarkastuksen sisältö mää-

räytyy kumottavan tilintarkastuslain säännösten mukaisesti. (Uusi)

Muulla laissa tai asetuksessa oleva viittaus tilintarkastuslakiin tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin. Mitä muualla laissa säädetään (*poist.*) hyväksytystä tilintarkastajasta, koskee tämän lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua tilintarkastajaa, jollei erikseen toisin säädetä.

Tämän lain *estämättä yhdistyksessä sovelletaan kumottavan lain säännöksiä muun kuin KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja tällaisen tilintarkastajan suorittamaan 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tilintarkastukseen. Vastaavasti muussa ennen tämän lain voimaantuloa perustetussa yhteisössä tai säätiössä sovelletaan kumottavan lain säännöksiä muun kuin KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja tämän suorittamaan tilintarkastukseen niinä tilikausina, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011.*

Tämän lain 7 §:n estämättä voidaan sellaisessa yhteisössä tai säätiössä, jossa kunnalla tai kuntayhtymällä on *määräysvalta*, tilintarkastajaksi valita HTM-tilintarkastajan (*poist.*) sijasta JHTT-tilintarkastaja (*poist.*), kuitenkin enintään 31.12.2012 päättyväksi toimikaudeksi.

(5 mom. kuten HE 4 mom.)

Tilintarkastajan toimikauden enimmäisaikaa koskevan 27 §:n 1 momentissa tarkoitettun määräjän kulumisen alkaa tämän lain voimaantuloa *seuraavan tilikauden alusta.*

Lain 41—43 säännöksiä valtion tilintarkastuslautakunnan, Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan ja kaupakamarin tilintarkastuslautakunnan kokoonpanosta sovelletaan nimitettäessä (*poist.*) jäsenet lain voimaantuloa seuraaville toimikausille.

Tällä lailla kumotaan 24 päivänä toukokuuta 1996 annettu asetus tilintarkastuslain eräiden säännösten soveltamisesta (358/1996). Muutoin kumottavan lain nojalla annetut säännökset jäävät kuitenkin voimaan, kunnes toisin säädetään.

5.

Laki

asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 67 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 938/1994 sekä
muutetaan 3 §:n 1 momentin johdantokappale ja 9 kohta sekä 8 §:n 10 kohta, 63, 64 ja 65 §, sellaisena kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 9 kohta, 63, 64 ja 65 § mainitussa laissa 938/1994, seuraavasti:

3 §	(1 mom. kuten HE)
<i>Osakeyhtiölain soveltaminen</i>	<i>Ennen tämän lain voimaantuloa perustettuun asunto-osakeyhtiöön sovelletaan lain voimaantullessa voimassa olleita 65 §:n 1 kohdan säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista sekä kumottavan tilintarkastuslain (936/1994) säännöksiä muun kuin KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valinnasta ja tämän suorittamasta tilintarkastuksesta niinä tilikausina, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011.</i>
Asunto-osakeyhtiöön sovelletaan myös osakeyhtiölain (734/1978):	

(9 kohta kuten HE)	

8 ja 63—65 § (Kuten HE)	

7.

Laki

säätiölain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/1930) 12 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on laissa 942/1994,
muutetaan 12 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 942/1994, seuraavasti:

12 § (Kuten HE)	Säätiölle säätiölain (109/1930) 12 §:n perusteella myönnetty tilintarkastajan valitsemista koskeva poikkeuslupa on voimassa poikkeusluvan voimassaoloajan, kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 2011.

(1 mom. kuten HE)	

9.

Laki

asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan asumisoikeusyhdistyksistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun lain (1072/1994) 55 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 297/1998, sekä
muutetaan 4 §:n 1 momentin 5 kohta, 16 §:n 1 momentti, 48 §:n 2—4 momentti, 51 §, 52 §, 53 § ja 60 §:n 1 momentti, seuraavasti:

4, 16, 48, 51—53 ja 60 §
(Kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettuun asumisoikeusyhdistykseen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita 53 §:n 1 momen-

tin 1 kohdan säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista sekä kumottavan tilintarkastuslain (936/1994) säännöksiä muun kuin KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valinnasta ja tämän suorittamasta tilintarkastuksesta niinä tilikausina, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011.

10.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta *päivänä* *kuuta* 2007 annetun lain (/) 158—160 § seuraavasti:

158 (42) §
(Kuten HE)

159 (43) §
(Kuten HE)

160 (44) §

Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Tilintarkastuslain 9 §:ssä, osakeyhtiölain 7 luvun 5 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan sekä osakeyhtiölain 7 luvun 7—10 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 7—

10 §:ssä tarkoitetun erityisen tarkastuksen ja tarkastajan luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön määrää Rahoitustarkastus. Tilintarkastajan sekä erityisen tarkastajan määräämiseen edellä tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan muutoin, mitä niistä säädetään tilintarkastuslaissa, osakeyhtiölaissa ja osuuskuntalaissa. Rahoitustarkastuksen on lisäksi määrättävä luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos luottolaitoksella tai omistusyhteisöllä ei ole 159 §:ssä säädetty vaatimukset täyttävää tilintarkastajaa.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

14.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 31—33 §, 35 ja 66 §
sekä 113 §:n 1 momentin johdantokappale seuraavasti:

31—33 ja 35 §
(Kuten HE)

(4 mom. kuten HE)

66 §
(1 ja 2 mom. kuten HE)

Mitä tilintarkastajasta säädetään 34, 112, 113
ja 128 §:ssä sekä tilintarkastuslain 3, 8, 18, 19,
24—26 ja 51 §:ssä, sovelletaan vastaavasti
2 momentissa tarkoitettuun tarkastajaan.

113 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa pakollisesta tilintarkastuksesta vapauttamisen vaikutuksia ja, jos vapauttamisesta on kielteisiä vaikutuksia, hallituksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin niiden poistamiseksi.*
2. *Eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa välittömästi yhteistyössä järjestöjen kanssa yhdistysten talouden ja hallinnon tarkastusta koskevien säännösten valmistelun niin, että yhdistyksissä tarkastus voidaan suorittaa sekä yhdistyksen sisäisiä että ulkopuolisia tarpeita varten tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.*
3. *Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistele viivyttämättä tarpeelliset*
4. *säännökset ja määräykset, joiden perusteella HTM- ja JHTT-tilintarkastajat voivat suorittamansa tutkinnon ja saamansa käytännön kokemuksen hyväkseen lukien täydentää pätevyytensä KHT- ja/tai HTM-pätevyudeksi ja vastaavasti KHT- ja HTM-tilintarkastajat JHTT-pätevyudeksi siirtymäkauden aikana, ja että hallitus valmistele yhteistyössä KHT-, HTM- ja JHTT-yhdistysten kanssa tilintarkastajien tutkintovaatimusten kokonaisuudistuksen niin, että kaikille tilintarkastajille on yhteinen perustutkinto, jonka jälkeen voidaan erikoistua ja suorittaa erikoistumistutkinnot.*

ti asunto-osakeyhtiöiden tarpeisiin soveltuvat tilintarkastajien kelpoisuutta, tilintarkastajien valintaa ja tilintarkastusta sekä mahdollisia muunlaisia tarkastajia ja muunlaista tarkastusta koskevat säännökset ja että asunto-osakeyhtiölain kokonaisuudistus tulee antaa eduskunnalle niin, että se ehditään käsitellä sekä saattaa voimaan ja sovellettavaksi viimeistään vuonna 2011 päättyvän siirtymäkauden välittömänä jatkeena.

5. *Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii siitä, että uuden tilintarkastuslain johdosta rekistereihin tehtävät muutokset hoidetaan joustavasti ja mahdollisimman pienin kustannuksin asiakkaan kannalta.*
6. *Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii siitä, että Suomessa toimivien ruotsinkielisten tilintarkastajien käytävissä on hyvää tilintarkastustapaa koskevat ohjeet ja suositukset ruotsin kielellä.*

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jere Lahti /kok (osittain)
vpj.	Jari Leppä /kesk	Sirpa Paatero /sd (osittain)
jäs.	Arto Bryggare /sd (osittain)	Klaus Pentti /kesk
	Sari Essayah /kd (osittain)	Antti Rantakangas /kesk (osittain)
	Klaus Hellberg /sd (osittain)	Martin Saarikangas /kok
	Esko Kiviranta /kesk (osittain)	Sari Sarkomaa /kok (osittain)
	Martti Korhonen /vas (osittain)	Juhani Sjöblom /kok (osittain)
	Miapetra Kumpula-Natri /sd (osittain)	Oras Tynkkynen /vihr
	Seppo Lahtela /kok (osittain)	vjäs. Roger Jansson /r
		Iivo Polvi /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.

VASTALAUSE

*Perustelut***1. lakiehdotus: Tilintarkastuslaki**

Hallituksen esityksessä uudeksi tilintarkastuslaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi, jota esitystä talousvaliokunnan enemmistö pääosiltaan tukee, on keskeisenä tavoitteena vapauttaa pienimmät yhteisöt kokonaan nykyisestä lakisääteisestä tilintarkastusvelvoitteesta ja muuttaa eri yhteisöjen tilintarkastusta koskevia säännöksiä niin, että tilintarkastajina jatkossa voisivat toimia vain laissa määritellyllä tavalla hyväksytyt tilintarkastajat, jolloin ns. maallikkotilintarkastuksesta luovuttaisiin kokonaan.

Edelleen hallituksen esityksessä on lähtökohdiana muuttaa tilintarkastusta koskevaa nyt voimassa olevaa säännöstöä niin, että JHTT-tilintarkastajilta evättäisiin kelpoisuus yksin toimia siirtymäkauden päätyttyä kuntien ja kuntayhtymien määräysvallassa olevien yhteisöjen tilintarkastajana.

Hallituksen esityksessä auktorisoitu JHTT-tilintarkastaja ammattinimikkeenä, samoin kuin JHTT-yhteisö, tunnetaan. Sen käsitettä ei ole kuitenkaan tässä laissa määritelty vastaavalla tavalla kuin on määritelty KHT- ja HTM-tilintarkastaja ja KHT- ja HTM-yhteisön käsite, mitä on pidettävä puutteena.

Kirjanpidon ja tilinpäätöksen laadulla ja luotettavuudella on merkitystä paitsi yritykselle, sen omistajille ja muille rahoittajille, myös yhteiskunnalle. Yhteisön tilintarkastus toimii eräänlaisena tilinpäätösten sisällön oikeellisuuden turvaajana ja niiden laadun ja luotettavuuden varmentajana. Vaikka tilintarkastuksen tehtävä ei olekaan veronsaajien etujen valvonta eikä talousrikollisuuden torjunta, sillä katsotaan yleisesti olevan merkitystä yhteiskunnallisesti niin verotuksen pohjaksi annettavien tietojen oikeellisuuden varmistamisessa kuin harmaan talouden ja talousrikostenkin torjunnassa.

Tällä hetkellä tilintarkastusvelvoite koskee noin 178 000 osakeyhtiötä. Valiokunnan enemmistön esittämän ratkaisun hyväksyminen merkitsisi sitä, että noin 67 000 osakeyhtiötä eli yli kolmannes jäisi kokonaan pakollisen tilintarkastuksen ulkopuolelle. Asiantuntijalausuntojen mukaan näistä tarkastusvelvollisuuden ulkopuolelle jäävistä noin 10 000 on verovelkaisia, joilla verovelkojen yhteismäärä on 348 miljoonaa euroa, kuten valiokuntakin mietinnössään toteaa. Kun osakeyhtiöissä osakkeenomistajien vastuu on rajoitettu, on perusteltua niin yhteiskunnan kuin ulkopuolisten rahoittajienkin intressien näkökulmasta tarkastellen pitää osakeyhtiöt niiden koosta riippumatta tilintarkastusvelvoitteen piirissä. Niinpä mm. valtiovarainministeriön vero-osasto, viranomaisyhteistyön kehittämiprojekti, monet auktorisoituja tilintarkastajia edustavat järjestöt samoin kuin kokeneet asiantuntijana kuullut auktorisoidut tilintarkastajatkin ovat vastustaneet lausunnoissaan tilintarkastusvelvoitteen poistamista pieniltä osakeyhtiöiltä.

Tilintarkastusvelvollisuuden poistaminen pieniltä osakeyhtiöiltä laajentaisi harmaan talouden toimintaedellytyksiä ja samalla heikentäisi talousrikollisuuden torjuntamahdollisuuksia.

Edellä selostettuun viitaten esitän valiokunnan mietinnöstä poiketen, että JHTT-tilintarkastaja ja JHTT-yhteisö määritellään lain 2 §:ssä samalla tavalla kuin siinä määritellään KHT- ja HTM-tilintarkastajat ja vastaavat yhteisötkin.

Kaikissa osakeyhtiöissä niiden koosta riippumatta lakisääteinen tilintarkastusvelvollisuus tulee säilyttää, kuten edellä on perusteltu. Sen vuoksi esitän valiokunnan mietintöön sisältyvän tilintarkastuslain 4 §:n 2 momenttia muutettavaksi niin, että siinä määritellyt kokorajat eivät koske osakeyhtiöitä.

Valiokunnan mietintöön sisältyvä esitys poistaisi JHTT-tilintarkastajilta kelpoisuuden tarkastaa vastuullisena tilintarkastajana kaikkia kirjanpitolaian tarkoittamia kirjanpitovelvollisia

siirtymäkauden päätyttyä. Monet JHTT-tilintarkastajat ovat tarkastaneet vastuullisina tilintarkastajina kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen lisäksi myös muita asunto- ja kiinteistöyhtiöitä. Hankitun ja lakisääteisen pätevyyden määrittäminen ja käytännössä sen myötä ammatin harjoittamisen estäminen tietyiltä ammattiryhmältä ei ole yleisen yhdenvertaisuusperiaatteen eikä oikeustajun mukaista. Menettelyä ei voi hyväksyä, koska ei ole mitään perusteita, jotka tekisivät JHTT-tilintarkastajan epäpäteväksi toimimaan ammatissa, jota on harjoittanut vuosien, jopa vuosikymmenten ajan. Sen vuoksi esitän valiokunnan mietinnöstä poiketen, että 4 §:n 4 momenttiin lisätään maininta, joka mahdollistaa JHTT-tilintarkastajan valinnan suorittamaan tilintarkastusta nykytilannetta vastaavissa yhteisöissä.

Valiokunnan mietintöön sisältyvän lakiesityksen 5 §:n mukaan vähintään yhden yhtiömiehen, yhtiökokouksen tai vastaavan toimielimen valitseman tilintarkastajan on oltava KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö, jos kyse on julkisen kaupankäynnin kohteena olevasta yhteisöstä. Sen lisäksi edellä mainitun pykälän loppuosan mukaan KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö on valittava tilintarkastajaksi myös, jos yhteisössä tai säätiöissä päättyneellä tilikaudella täyttyy vähintään kaksi säännöksessä määriteltyistä kolmesta kriteeristä. Mainitun säännöksen loppuosan tarpeellisuutta eikä myöskään tarkoituksenmukaisuutta ei ole hallituksen esityksessä eikä myöskään valiokunnan mietinnössä millään tavalla perusteltu, eikä siihen ole perusteita löydettyvissäkään. Sen vuoksi esitän mainitun pykälän loppuosan poistamista.

Valiokunnan mietintöön sisältyvän esityksen 7 §:n mukaan JHTT-tilintarkastaja ei olisi enää kelvollinen suorittamaan vastuullisena tilintarkastajana kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusta sellaisessa yhteisössä ja säätiössä, jossa kunnalla tai kuntayhtymällä on määräysvalta, JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö voitaisiin valita tilintarkastajaksi vain KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön lisäksi. Käytännössä kuntakonsernin emon tilintarkastajan valitseminen kun-

nan tytäryhteisön tilintarkastajaksi estyy tai aiheuttaa kunnille lisäkustannuksia. Lisäksi ehdotuksen 6 § ja 7 § ovat ristiriidassa keskenään. Esityksen 6 §:n mukaan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava vähintään yksi emoyrityksen tilintarkastaja, ja tästä voidaan poiketa vain perustellusta syystä. Mietintöön sisältyvän 7 §:n mukaan kuntakonsernin emon tilintarkastaja voidaan valita kunnan omistaman tytäryhteisön tilintarkastajaksi vain KHT:n ja HTM:n rinnalle.

Kunnat ovat muuttaneet palvelutuotantoaan ottamalla käyttöön enenevässä määrin tilaajatuottajamallin mukaisen toimintatavan. Palveluiden järjestäjän eli kunnan rooli on painottunut entistä enemmän tilaajatehtäviin, ja palveluiden tuottajina toimivat yhä useammin kunnan omistamat osakeyhtiöt ja säätiöt. Edellä mainittujen muutosten johdosta eduskunnassa on parhaillaan käsitellyssä kuntalain muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE 263/2006 vp), johon sisältyvillä säännöksillä pyritään parantamaan kunnan mahdollisuuksia kuntakonsernin ohjaukseen ja valvontaan. Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudella pyritään siihen, että kunnan toiminnasta ja taloudesta saadaan riittävä ja oikea kokonaiskuva myös tilanteessa, jossa kuntapalvelujen tuottamisvastuuta on annettu myös esimerkiksi tytäryhteisöille. Tilintarkastuslain 7 §:n muuttaminen valiokunnan mietintöön sisältyvään muotoon on siten ristiriidassa niiden tavoitteiden kanssa, joihin kuntalain muutoksilla pyritään.

JHTT-tilintarkastusjärjestelmä on toiminut vuodesta 1993 alkaen, ja sillä on vakiintunut asema ja arvostus julkishallinnossa ja sen sidosyhteisöissä. JHTT -lautakunta toimii valtiovarainministeriön alaisena, ja se vastaa JHTT-tilintarkastajien hyväksymisestä ja valvonnasta. Euroopan komissio on toukokuussa 1997 kauppa- ja teollisuusministeriölle antamassaan vastauksessa todennut, että JHTT-järjestelmä täyttää EU:n kahdeksannen yhtiöoikeudellisen direktiivin tilintarkastajille asettamat vaatimukset. Edelleen 7.5.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY 51 ja 53 artiklan mukaan lakisääteisiä tilintarkastajia

tai tilintarkastusyhteisöjä, jotka jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet direktiivin 84/253/ETY mukaisesti 29.6.2008 mennessä, pidetään edellä mainitun direktiivin 2006/43/ETY säännösten mukaisesti hyväksytyinä tilintarkastajina. Siten JHTT-tilintarkastajien estäminen kansallisella lainsäädännöllä toimimasta mm. kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastajana on käsittämätöntä ja myös perustuslain 6 ja 18 §:n säännökset huomioon ottaen kyseenalaista.

Edellä olevaan perustuen valiokunnan mietinnöstä poiketen esitän, että mietintöön sisältyvä 7 § muutetaan niin, että JHTT-tilintarkastaja voidaan valita kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi KHT- tai HTM-tilintarkastajien sijasta.

Valiokunnan mietintöön sisältyvän siirtymäsäännöksiä koskevan esityksen 57 §:n 4 momentin mukainen säännös merkitsee sitä, että JHTT-tilintarkastajien kelpoisuus toimia tilintarkastajana kumoutuisi siirtymäkauden päätyttyä, mikäli lakiesityksen 4 ja 7 § hyväksyttäisiin valiokunnan mietintöön sisältyvässä muodossa. JHTT-tutkinnon kelpoisuuden takautuva mitätöinti kirjanpitolain mukaisten kirjanpitovelvol-

listen yhteisöjen tilintarkastuksessa loukkaisi olennaisella tavalla perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumista muihin auktorisoi-tuihin tilintarkastajiin verrattuna ja rajoittaisi JHTT-tilintarkastajan oikeutta hankkia toimeentulonsa ammatilla ja elinkeinolla, johon hän on lainmukaisesti päteväytynyt ja sitonut voimavaroja. Tilintarkastuslain 4 ja 7 §:n hyväksyminen esittämässäni muodossa tekee valiokunnan mietintöön sisältyvän siirtymäsäännöksen 57 §:n 4 momentin tarpeettomaksi, joten se voidaan poistaa.

3. lakiehdotus: Laki osakeyhtiölain muutok-sista

Ehdottamani muutokset osakeyhtiölakiin johtuvat tilintarkastuslakiin ehdottamistani muutok-sista.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan

että 1. ja 3. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus

1.

Tilintarkastuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku
Yleiset säännökset
1 §
(Kuten TaVM)

2 §
Määritelmiä
Tässä laissa tarkoitetaan:
(1—3 kohta kuten TaVM)
4) *JHTT -tilintarkastajalla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymää tilintarkastajaa ja JHTT-yhteisöllä maini-*

tun lautakunnan hyväksymää tilintarkastusyhteisöä; (Uusi)

(5 ja 6 kohta kuten TaVM:n 4 ja 5 kohta)

2 luku

Velvollisuus toimituttaa tilintarkastus

3 §
(Kuten TaVM)

4 §

Tilintarkastusvelvollisuus

(1 mom kuten TaVM)

Jollei muualla laissa toisin säädetä, *osakeyhtiötä lukuun ottamatta* tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:

(1—3 kohta kuten TaVM)

(3 mom. kuten TaVM)

Jos yhteisöllä ei ole 1 tai 2 momentin mukaisista velvollisuutta valita tilintarkastaja, yhtiöjärjestyksessä, yhtiösopimuksessa tai säännöissä voidaan määrätä tilintarkastuksesta sekä useamman tilintarkastajan valinnasta. *Tilintarkastajaksi voidaan valita myös JHTT-tilintarkastaja.*

(5 ja 6 mom. kuten TaVM)

5 §

Velvollisuus valita KHT-tilintarkastaja tai -yhteisö

Vähintään yhden yhtiömiehen, yhtiökokouksen tai vastaavan toimielimen valitseman tilintarkastajan on oltava KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö, jos kyse on julkisen kaupankäynnin kohteena olevasta yhteisöstä. (*Poist.*)

6 §
(Kuten TaVM)

7 §

JHTT-tilintarkastajan valitseminen

Sen estämättä, mitä 4—6 §:ssä säädetään, voidaan sellaisessa yhteisössä ja säätiössä, jossa kunnalla tai kuntayhtymällä on määräysvalta, tilintarkastajaksi valita KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön *sijasta* julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö. Edellä tarkoitettussa tehtävässä toimivaan JHTT-tilintarkastajaan ja JHTT-yhteisöön sovelletaan tämän lain säännöksiä, lukuun ottamatta 30—38, 49 ja 50 §:n säännöksiä.

8—10 §
(Kuten TaVM)

3 luku

Tilintarkastuksen sisältö

11—19 §
(Kuten TaVM)

4 luku

Tilintarkastajaa koskevat muut säännökset

20—26 §
(Kuten TaVM)

5 luku

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön tilintarkastajaa koskevat erityissäännökset

27—29 §
(Kuten TaVM)

6 luku
Tilintarkastajien hyväksyminen ja rekisteröinti
30—38 § (Kuten TaVM)
7 luku
Ohjaus, kehittäminen ja valvonta
39—46 § (Kuten TaVM)
8 luku
Kansainvälinen valvontayhteistyö
47 ja 48 § (Kuten TaVM)
9 luku
Seuraamukset
49—52 § (Kuten TaVM)
10 luku
Erinäiset säännökset
53—55 § (Kuten TaVM)

11 luku
Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset
56 § (Kuten TaVM)
57 §
<i>Siirtymäsäännökset</i>
(1 ja 2 mom. kuten TaVM)
Tämän lain estämättä yhdistyksessä <i>tai osakeyhtiössä, jossa ei ole täytynyt vähintään kahta 4 §:n 2 momentin mukaisesti määriteltyä edellytystä</i> , sovelletaan kumottavan lain säännöksiä muun kuin KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja tällaisen tilintarkastajan suorittamaan 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tilintarkastukseen. Vastaavasti muussa ennen tämän lain voimaantuloa perustetussa yhteisössä tai säätiössä sovelletaan kumottavan lain säännöksiä muun kuin KHT- tai HTM-tilintarkastajan taikka KHT- tai HTM-yhteisön valintaan ja tämän suorittamaan tilintarkastukseen <i>niiltä tilikausilta</i> , jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011.
(4 mom. <i>poist.</i>)
(4—7 mom. kuten TaVM:n 5—8 mom.)

3.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
(Poist.)

muutetaan 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun osakeyhtiölain (624/2006) (poist.) 5 luvun 10 §, 7 luvun 1 §:n 2 momentti ja 5 §, 16 ja 17 luvun alaotsikko, 22 luvun 4 §, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentin johdantokappale, 8 §:n johdantokappale sekä 9 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti sekä 25 luvun 1 §:n 2 kohta seuraavasti:

2 luku	5 §
Osakeyhtiön perustaminen	<i>Vähemmistön oikeus vaatia hyväksytyä tilintarkastajaa</i>
<i>Yleiset säännökset</i>	Yhtiössä, jossa ei lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan ole valittava hyväksytyä tilintarkastajaa, yhtiökokouksen on valittava hyväksytyä tilintarkastajaa, jos osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, vaativat sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai siinä yhtiökokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Ellei yhtiökokous valitse hyväksytyä tilintarkastajaa, lääninhallitus määrää hyväksytyyn tilintarkastajan tilintarkastuslain 9 §:n 1 ja 4 momentissa säädettyssä järjestyksessä, jos osakkeenomistaja hakee tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta. Tätä säännöstä sovelletaan niihin tilikausiin, jotka päättyvät viimeistään 31.12.2011 mennessä.
2, 8 ja 14 § (Poist.)	
5 luku	
Yhtiökokous	
10 § (Kuten TaVM)	
7 luku	
Tilintarkastus ja erityinen tarkastus	
<i>Tilintarkastus</i>	
1 §	
<i>Sovellettava laki</i>	6 ja 8 § (Poist.)
<hr/>	
Tässä laissa hyväksytyllä tilintarkastajalla tarkoitetaan tilintarkastuslain 2 §:ssä tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä.	9 luku
2 ja 3 § (Poist.)	Rahoitus
	14 ja 18 § (Poist.)

11 luku
Osakepääoman korottaminen
4 § (Poist.)
13 luku
Varojen jakaminen
3 § (Poist.)
16 luku
Sulautuminen
<i>Sulautumissuunnitelma ja hyväksytyn tilintarkastajan lausunto</i>
3, 4, 6, 14 ja 17 § (Poist.)
17 luku
Jakautuminen
<i>Jakautumissuunnitelma ja hyväksytyn tilintarkastajan lausunto</i>
3, 4, 6, 14 ja 17 § (Poist.)

19 luku
Yritysmuodon muuttaminen
1 ja 5 § (Poist.)
20 luku
Yhtiön purkaminen
11 ja 16 § (Poist.)
22 luku
Vahingonkorvaus
4, 6, 7, 8 ja 9 § (Kuten TaVM)
25 luku
Rangaistussäännökset
1 § (Kuten TaVM)
Voimaantulosäännös. (Kuten TaVM)

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2007

Iivo Polvi /vas

Yhdyn vastalauseeseen lain 5 ja 7 §:n osalta perusteluineen.

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2007

Sari Essayah /kd